HE 145/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi huoltovarmuuden turvaamisesta ja Huoltovarmuuskeskuksesta sekä turvavarastolain muuttamisesta

Talousvaliokunta
asiantuntijakuuleminen
6.11.2025

Sami Vuorinen
johtava tuloksellisuustarkastaja
Valtiontalouden tarkastusvirasto

Huoltovarmuus on turvattava

~~hinnalla millä hyvänsä~~

varmistamalla rahoituspohjan kestävyys ja läpinäkyvyys

Yleiset huomiot huoltovarmuuden rahoitusjärjestelmästä

- Huoltovarmuuden rahoituspohja muodostuu huoltovarmuusmaksun lisäksi omaisuuden ja kustannusten hallinnasta sekä sisäänrakennetusta varautumisesta
- Huoltovarmuuden rahoitusjärjestelmän kestävyys edellyttää ennustettavuutta, muutoskestävyyttä, kustannustehokkuutta, riskien hallintaa ja likviditeettiä
- Huoltovarmuuden rahoituksen läpinäkyvyys on varmistettava vertikaalisilla, horisontaalisella ja parlamentaarisella tasolla

Lakiesitykseen kohdistuvat tarkastushavainnot

- Huoltovarmuusviraston perustaminen selkeyttää huoltovarmuusrahaston hallintaa ja toimivaltasuhteita
- Ehdotettu rahoitusmalli vähentää epävarmuuksia, kun riippuvuus osinkotuloista poistuu
- Huoltovarmuusrahaston käyttöä on perusteltua tarkentaa
- Lakisääteiset koordinaatioelimet vahvistavat huoltovarmuuden horisontaalista koordinaatiota
- VTV:n toiminta huoltovarmuusrahaston tilintarkastajana tukee eduskunnan tiedonsaantia
- Esitys ei vahvista huoltovarmuusmaksun muutoskestävyyttä

Seurantaa edellyttävät tarkastushavainnot

- Huoltovarmuuden tavoitteet ja rahoitus on sovitettava yhteen
- Elinkeinoelämän kriittinen panos huoltovarmuuden ylläpidossa on varmistettava
- Huoltovarmuuskeskuksen hallintomallin kehittämistä on jatkettava
- Varastoinnin rinnalle tarvitaan kustannustehokkaampaa ja uhkan kestoon vastaavaa materiaalista varautumista
- Valtionavustuksien ja hankintojen huoltovarmuuspotentiaali otettava käyttöön
- Eduskuntaa osallistettava huoltovarmuuden rahoituksesta

Kiitos!

Tack!